సాక్షి
మహబూబాబాద్

మంగళవారం । 3 । జూన్ । 2025

నాగాభరణం బహూకరణ

సోమేశ్వర లక్ష్మీనర్సింహస్వామికి ఓ భక్తుడు రూ.24లక్షల విలువైన మిశ్రమ బంగారు నాగాభరణం సమర్పించినట్లు ఆలయ ఈఓ సల్వాది మోహన్ బాబు తెలిపారు. - IIలో▸

సమర్థవంతంగా వైద్య సేవలు అందించాలి

సమర్థవంతంగా వైద్య సేవలు అందించాలని మంత్రి పొంగులేటి శ్రీనివాస్‌రెడ్డి అధికారులను ఆదేశించారు. - IIలో▸

గరిష్టం/కనిష్టం
39.1^{0} / 25.2^{0}

వాతావరణం

జిల్లాలో ఉదయం వాతావరణం ఆహ్లాదకరంగా ఉంటుంది. పలుచోట్ల ఆకాశం మేఘావృతమై చిరుజల్లులు కురిసే అవకాశం ఉంది.

రేపు జిల్లా వ్యవసాయ అధికారితో సాక్షి ఫోన్ ఇన్

మహబూబాబాద్ రూరల్: వానాకాలం సీజన్ ప్రారంభం కాగా అన్నదాతలు పంటల సాగు పనుల్లో బిజీ అయ్యారు. ఈ క్రమంలో ఎరువులు, విత్తనాలు, పురుగు మందుల కొనుగోళ్లలో ఎలాంటి జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి, నకిలీల బెడద నుంచి ఎలా జాగ్రత్తపడాలి, పంటల సాగుపై సందేహాల నివృత్తి, సూచనలు, సలహాల కోసం జిల్లా వ్యవసాయ అధికారి ఎం.విజయనిర్మలతో 'సాక్షి' ఫోన్ ఇన్ కార్యక్రమం నిర్వహిస్తుంది. రైతులు నేరుగా జిల్లా వ్యవసాయ అధికారికి ఫోన్ చేసి సందేహాలు నివృత్తి చేసుకోవచ్చు.

తేదీ : 04-06-2025(బుధవారం)
ఫోన్ చేయాల్సిన నంబర్లు :
89777 49210, 99859 36395
సమయం : ఉదయం 11 గంటల నుంచి 12 గంటల వరకు

సంక్షేమ పాలన

జాతీయ జెండాకు సెల్యూట్ చేస్తున్న ప్రభుత్వ విప్ రాంచందర్ నాయక్, కలెక్టర్, ఎస్పీ, అదనపు కలెక్టర్లు, జిల్లా అధికారులు, (ఇన్‌సెట్‌లో)మాట్లాడుతున్న రాంచందర్‌నాయక్

పోలీస్ గౌరవ వందనం స్వీకరిస్తున్న ప్రభుత్వ విప్

పదో తరగతి ఫలితాల్లో ఉత్తమ మార్కులు సాధించిన విద్యార్థులను సన్మానించి, పురస్కారాలు అందజేసిన ప్రభుత్వ విప్ రాంచందర్‌నాయక్, ఎమ్మెల్యే మురళీ నాయక్, కలెక్టర్, ఎస్పీ తదితరులు

రైజింగ్ తెలంగాణ నినాదంతో ముందుకెళ్తాం..

- అభివృద్ధి, సంక్షేమమే లక్ష్యంగా పాలన
- దేశంలో రాష్ట్రాన్ని అగ్రగామిగా నిలిపే యత్నం
- ప్రభుత్వ విప్ రాంచందర్ నాయక్
- కలెక్టరేట్‌లో ఘనంగా రాష్ట్ర అవతరణ వేడుకలు

సాక్షి, మహబూబాబాద్/మహబూబాబాద్: రాష్ట్రంలో సంక్షేమ పాలన అందిస్తున్నామని ప్రభుత్వ విప్, డోర్నకల్ ఎమ్మెల్యే జాటోత్ రాంచందర్ నాయక్ అన్నారు. రైజింగ్ తెలంగాణ నినాదంతో ముందుకెళ్తామని, దేశంలోనే రాష్ట్రాన్ని అగ్రగామిగా నిలిపేందుకు కృషి చేస్తున్నామన్నారు. సోమవారం కలెక్టరేట్‌లో జరిగిన తెలంగాణ రాష్ట్ర అవతరణ వేడుకలకు ఆయన ముఖ్య అతిథిగా హాజరై పోలీసుల గౌరవ వందనం స్వీకరించి, జాతీయ జెండా ఆవిష్కరించారు. పదో తరగతి విద్యార్థులకు ప్రతిభా పురస్కారాలు అందజేశారు. ఈ సందర్భంగా జిల్లా ప్రజలను ఉద్దేశించి విప్ రాంచందర్‌నాయక్ మాట్లాడారు.

రైతుల సంక్షేమానికి పెద్దపీట

రైతుల సంక్షేమమే ధ్యేయంగా ముఖ్యమంత్రి రేవంత్ రెడ్డి నేతృత్వంలో సంక్షేమ పథకాలు అమలు చేస్తున్నామని అన్నారు. రైతును రుణ విముక్తి చేయాలనే ఆలోచనతో రాష్ట్రంలో రూ.20,617 కోట్లతో 25,35,964 మంది రైతులకు రుణమాఫీ చేశామన్నారు. ఇందులో భాగంగా జిలాల్లో నాలుగు విడతలుగా రూ.570.54 కోట్లు కేటాయించి 1,04,628 మందికి రుణవిముక్తి కలిగించామన్నారు. రైతు బీమా పథకం ద్వారా జిల్లాలో మరణించిన 568మంది రైతు కుటుంబాలకు రూ.28.40కోట్లు అందజేసినట్లు చెప్పారు. రైతు భరోసా పథకం ద్వారా ఎకరాకు రూ.6వేల చొప్పున యాసంగి సీజన్‌లో 1,04,628 మంది రైతులకు రూ. 47.13కోట్లు అందజేశామన్నారు. ఉద్యానశాఖ ద్వారా రైతులకు ప్రోత్సాహకాలు అందించి బిందుసేద్యం, శాశ్వత పందిర్లు వేయడం కోసం నిధులు కేటాయించామని అన్నారు. అదేవిధంగా రైతులు పండించిన పంటలకు మద్దతు ధర కల్పించడంతో పాటు సన్నధాన్యం క్వింటాకు రూ.500 బోనస్ అదిస్తున్నామని, దీంతో గతం కన్నా ఎక్కువగా యాసంగి సీజన్‌లో 1,71,685 మెట్రిక్ టన్నుల ధాన్యం కొనుగోలు చేశామని వివరించారు. వ్యవసాయ అనుబంధ పశుసంవర్ధక శాఖ ద్వారా పశుపోషణకు ప్రోత్సాహకాలు అందిస్తున్నామని చెప్పారు. మత్స్యశాఖ ద్వారా నూతన చెరువుల నిర్మాణం, ఉచిత చేపపిల్లల పంపిణీ, ప్రమాద వశాత్తు మరణించిన మత్స్యకారులకు బీమా సౌకర్యం కల్పిస్తున్నామని చెప్పారు.

ప్రభుత్వ వైద్యంపై భరోసా..

ప్రభుత్వ వైద్యంపై ప్రజలకు భరోసా కల్పించేలా వైద్య సేవలు అందిస్తున్నామని విప్ అన్నారు. జిల్లాలోని 21 ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రాలు,173 సబ్ సెంటర్లు, ఒక బస్తీ దవాఖాన, రెండు సీహెచ్‌సీలు, జిల్లా ఆస్పత్రి ద్వారా వైద్య సేవలు అందిస్తున్నామని చెప్పారు. తెలంగాణ డయాగ్నోస్టిక్ సెంటర్ ద్వారా 134వైద్య పరీక్షలు ఉచితంగా చేసి ప్రజలపై ఆర్థిక భారం తగ్గించామని అన్నారు.

ప్రైవేట్‌కు దీటుగా ప్రభుత్వ విద్య

ప్రైవేట్ పాఠశాలలకు దీటుగా ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో మెరుగైన విద్య అందిస్తున్నామని విప్ రాంచందర్ నాయక్ చెప్పారు. జిల్లాలో 1,207 ప్రభుత్వ పాఠశాలల్లో 1,00,069 మంది విద్యార్థులు చదువుతున్నారని, వీరికి ఉచిత పుస్తకాలు, రెండు జతల దుస్తులు, రుచికరమైన మధ్యాహ్న భోజనం అందిస్తున్నామని అన్నారు. అమ్మ ఆదర్శ పాఠశాలల ద్వారా మౌలిక వసతులు కల్పిస్తున్నామని, డీఎస్సీ ద్వారా ఉపాధ్యాయులను నియమించి, కొరత లేకుండా చూశామని చెప్పారు. మరింత మెరుగైన బోధన అందించేందుకు ప్రతీ నియోజకవర్గంలో ఇంటిగ్రేటెడ్ రెసిడెన్షియల్ పాఠశాలల ఏర్పాటు ప్రక్రియ మొదలు పెట్టామని వివరించారు. ఈ ఏడాది పదో తరగతి ఫలితాల్లో మహబూబాబాద్ జిల్లా రాష్ట్రంలోనే ప్రథమ స్థానంలో నిలవడం గర్వకారణం అన్నారు.

జై జగన్.. జై కాంగ్రెస్ ..

రాష్ట్ర అవతరణ వేడుకలకు ప్రభుత్వ విప్ జాటోత్ రాంచందర్‌నాయక్ ముఖ్య అతిథిగా హాజరయ్యారు. ఆయన తన ప్రసంగం చివరిలో 'జై తెలంగాణ, జైపు బాపు, జై భీమ్, జై జగన్.. జై కాంగ్రెస్' అనడంతో అందరూ అవాక్కయ్యారు.

పేదల ముంగిట సంక్షేమ పథకాలు

ప్రభుత్వం పేదల సంక్షేమమే ధ్యేయంగా పాలన సాగిస్తుందని విప్ రాంచందర్ నాయక్ అన్నారు. మహాలక్ష్మి పథకం ద్వారా మహిళలకు ఉచిత బస్సు సౌకర్యం కల్పిస్తున్నామని చెప్పారు. పేదల సొంతింటి కల సాకారం చేసేందుకు ప్రతీ నియోజకవర్గంలో 3,500 ఇందిరమ్మ ఇళ్ల నిర్మాణాలకు శ్రీకారం చుట్టామని చెప్పారు. జిల్లాలోని 2,26,452 ఆహార భద్రత కార్డుల ద్వారా ఒక్కొక్కరికి నెలకు ఆరు కిలోల చొప్పున సన్నబియ్యం అందిస్తున్నామని వివరించారు. కొత్త రేషన్ కార్డుల మంజూరు, క్రమం తప్పకుండా ఆసరా పింఛన్లు, మహిళా సంఘాలకు బ్యాంకు లింకేజీ రుణాలు అందిస్తున్నామని అన్నారు. జాతీయ ఉపాధి హామీ పథకం ద్వారా జిల్లాలో 1,38,000 కుటుంబాల్లోని 2,49,000 మంది కూలీలకు పని కల్పిస్తున్నామని చెప్పారు. ప్రభుత్వ గురుకులాల్లో మెరుగైన భోజన వసతి కల్పించేందుకు 40శాతం డైట్ చార్జీలు పెంచామని అన్నారు. షెడ్యూల్డ్ కులాల అభివృద్ధి శాఖ ద్వారా ఆశ్రమ పాఠశాలలు, వసతి గృహాల్లో మెరుగైన బోధన, పౌష్టికాహారం అందిస్తూ విద్యార్థులను ఉన్నత స్థాయికి తీసుకెళ్తున్నామని అన్నారు. అంబేడ్కర్ ఓవర్సీస్ విద్యానిధి ద్వారా 14 మందికి విదేశీ విద్యకు ఆర్థిక సహాయం అందించామన్నారు. మహిళా, శిశు సంక్షేమం, వికలాంగులు, వయోవృద్ధుల కోసం ప్రత్యేక కార్యక్రమాలు చేపడుతూ నిధులు ఖర్చు చేస్తున్నామని వివరించారు. గ్రామాల్లో సీసీ రోడ్లు, డ్రెయినేజీల నిర్మాణం, నూతన పంచాయతీ, అంగన్‌వాడీ భవనాల నిర్మాణం చేపడుతున్నామన్నారు. మిషన్ భగీరథ పథకం ద్వారా తాగునీటి సమస్య లేకుండా చూస్తున్నామని చెప్పారు. 200 యూనిట్ల లోపు ఉచిత విద్యుత్ సరఫరా, ఇందిర సౌర వికాసం ద్వారా పోడు భూముల సస్యశ్యామలం, మున్సిపాలిటీల అభివృద్ధికి నిధులు, వనమహోత్సవం ద్వారా అడవుల పెంపకం అనేక కార్యక్రమాలు చేపడుతూ జిల్లాను అన్ని రంగాల్లో అభివృద్ధి పథంలో నడిపిస్తున్నామని పేర్కొన్నారు. గుడుంబా నివారణ, అక్రమ రవాణాకు అడ్డుకట్ట వేసేందుకు పోలీస్, ఎక్సైజ్‌శాఖల ద్వారా ప్రయత్నాలు చేస్తున్నామని చెప్పారు. జిల్లా అభివృద్ధికి పాటుపడుతున్న ఎంపీ, ఎమ్మెల్యే, ప్రజాప్రతినిధులు, అధికారులు, ప్రజలకు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. కార్యక్రమంలో మహబూబాబాద్ ఎమ్మెల్యే మురళీనాయక్, కలెక్టర్ అద్వైత్ కుమార్‌సింగ్, ఎస్పీ సుధీర్ రాంనాథ్‌కేకన్, అదనపు కలెక్టర్లు లెనిన్ వత్సల్ టొప్పో, వీర బ్రహ్మచారి, ఆర్డీఓ కృష్ణవేణి వివిధశాఖల అధికా రులు, ఉద్యోగులు పాల్గొన్నారు.

తెలంగాణ అమరవీరుల స్తూపం వద్ద నివాళులర్పిస్తున్న ప్రభుత్వ విప్ రాంచందర్‌నాయక్, కలెక్టర్ అద్వైత్ కుమార్ సింగ్, ఎస్పీ సుధీర్ రాంనాథ్ కేకన్, అడిషనల్ కలెక్టర్లు లెనిన్ వత్సల్ టొప్పో, వీర బ్రహ్మచారి తదితరులు

చిన్నారుల సాంస్కృతిక ప్రదర్శన

- మరిన్ని చిత్రాలు II, IIIలో▸

న్యూస్‌రీల్

జిల్లా కోర్టు, పోలీసు కార్యాలయాల్లో జాతీయ జెండా ఆవిష్కరణ

మహబూబాబాద్ రూరల్: తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావ వేడుకల సందర్భంగా జిల్లా కోర్టు భవనాల సముదాయ ప్రాంగణంలో జిల్లా ప్రధాన న్యాయమూర్తి మహమ్మద్ అబ్దుల్ రఫీ సోమవారం పోలీసుల నుంచి వందనం స్వీకరించి జాతీయ జెండా ఎగురవేశారు. జిల్లా పోలీసు కార్యాలయంలో ఎస్పీ సుధీర్ రాంనాథ్ కేకన్ జాతీయ జెండా ఎగురవేసి వందనం చేశారు.

జాతీయ జెండాను ఎగురవేస్తున్న జిల్లా జడ్జి మహమ్మద్ అబ్దుల్ రఫీ

నేటి నుంచి టెన్త్ సప్లిమెంటరీ పరీక్షలు

మహబూబాబాద్ అర్బన్: పదో తరగతి సప్లిమెంటరీ పరీక్షలు ఈనెల 3నుంచి 13వ తేదీ వరకు నిర్వహించనున్నట్లు డీఈఓ రవీందర్ రెడ్డి అన్నారు. జిల్లా కేంద్రంలోని డీఈఓ కార్యాలయంలో సోమవారం డీఎస్‌ఓ, ఇన్విజిలేటర్లతో సమావేశం నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా డీఈఓ మాట్లాడుతూ.. జిల్లా వ్యాప్తంగా ఒకటే పరీక్ష కేంద్రం ఏర్పాటు చేశామని, జిల్లా కేంద్రంలోని ప్రభుత్వ బాలికల ఉన్నత పాఠశాలలో ఉదయం 9:30నుంచి మధ్యాహ్నం 12:30 గంటల వరకు పరీక్షలు జరుగుతాయన్నారు. జిల్లా వ్యాప్తంగా మొత్తం విద్యార్థులు 87 మంది పరీక్ష రాస్తారని, పరీక్ష కేంద్రం వద్ద 144 సెక్షన్ అమలులో ఉంటుందని, విద్యుత్, తాగునీరు అన్ని సౌకర్యాలు కల్పించాలన్నారు. పరీక్ష కేంద్రానికి విద్యార్థులు గంట ముందుగానే చేరుకోవాలన్నారు. పూర్తి వివరాలకు 9849761012 ఫోన్ నంబర్‌లో సంప్రదించాలన్నారు.సమావేశంలో పరీక్షల విభాగం అధికారి మందుల శ్రీరాములు, సీఎస్‌ఓ పూజారి వీరయ్య, డీఓ సంజీవ, ఇన్విజిలేటర్లు తదితరులు పాల్గొన్నారు.

అదనపు సబ్ రిజిస్ట్రార్‌గా నసీమా

మహబూబాబాద్: జిల్లా కేంద్రంలోని సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయంలో సోమవారం అదనపు సబ్‌రిజిస్ట్రార్‌గా నసీమా బాధ్యతలు స్వీకరించారు. వరంగల్ సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయం ఆర్‌ఓ విభాగంలో పనిచేసే ఆమెను మానుకోటకు అదనపు సబ్ రిజిస్ట్రార్‌గా బదిలీ చేశారు. కాగా ఆమెకు దస్తావేజ్ లేకరుల సంక్షేమ సంఘం జిల్లా అధ్యక్షుడు ప్రకాశ్ పుష్పగుచ్ఛం అందజేసి శుభాకాంక్షలు తెలిపారు. కార్యక్రమంలో సంఘం బాధ్యులు యశ్వంత్, భరత్, సురేశ్, శ్రీకాంత్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

స్లాట్ బుకింగ్ విధానం షురూ..

- సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయంలో అమలు
- మొదటి రోజు 12 రిజిస్ట్రేషన్లు పూర్తి

స్లాట్ బుకింగ్ చేసిన తర్వాత వెంకటేశ్‌కు పత్రాలు అందజేస్తున్న సబ్ రిజిస్ట్రార్ రవీంద్రబాబు, సిబ్బంది

మహబూబాబాద్: మానుకోట సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయంలో సోమవారం స్లాట్ బుకింగ్ విధానంలో రిజిస్ట్రేషన్లు మొదలయ్యాయి. ఈమేరకు మొదటి రోజు 13స్లాట్ బుకింగ్ కాగా.. 12 రిజిస్ట్రేషన్లు పూర్తి చేసినట్లు అధికారులు తెలిపారు. ఈ ప్రక్రియ ద్వారా క్రయ విక్రయదారులకు సమయం వృథా కాకపోవడంతో పాటు వెంటనే డాక్యుమెంట్లు అందుతున్నాయి.

జిల్లాలో ఒకటే కార్యాలయం..

మానుకోట సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయం పరిధిలో 18 మండలాలు ఉన్నాయి. ప్రసుత్తం సబ్ రిజిస్ట్రార్ ఉండగా స్లాట్ బుకింగ్ అమలుతో అదనంగా అదనపు సబ్‌రిజిస్ట్రార్ నసీమాకు బాధ్యతలు అప్పగించారు. ఇక మీదట మ్యానువల్ కాకుండా స్లాట్ బుకింగ్ విధానంలోనే రిజిస్ట్రేషన్ చేయనున్నారు. కాగా మొదటిరోజు 13స్లాట్ బుకింగ్ కాగా..12 రిజిస్ట్రేషన్ పూర్తి చేశారు. ఒకరు రాకపోవడంతో రిజిస్ట్రేషన్ కాలేదని సిబ్బంది తెలిపారు. అంతా పాత పద్ధతే..కాకపోతే వెంటనే డాక్యుమెంట్లు ఇస్తున్నారు. గతంలో రిజిస్ట్రేషన్ చేసిన మూడు రోజుల తర్వాత పత్రాలు అందజేసేవారు.

వెబ్ సైట్‌లో బుకింగ్..

భూమి కొనుగోలుదారులు రిజిస్ట్రేషన్ కోసం వెబ్ సైట్‌లో స్లాట్ బుక్ చేసుకోవాలి. ప్రతీరోజు ఉదయం 10.30నుంచి సాయంత్రం 5 గంటల వరకు బుకింగ్‌కు అవకాశం కల్పించింది. ప్రతీ కార్యాలయంలో ప్రతీరోజు 96 రిజిస్ట్రేషన్లకు మాత్రమే అవకాశం కల్పించింది. ఆ సంఖ్య పూర్తయితే.. మరుసటిరోజు బుక్‌చేసుకోవాల్సి ఉంటుందని అధికారులు తెలిపారు. కాగా స్లాట్ బుకింగ్ రశీదులో సమయం, తేదీ ఉంటుంది. దాని ప్రకారం కార్యాలయానికి వెళ్తే సరిపోతుంది. తద్వారా సమయం వృథాకాదు.

సాంకేతిక సమస్య ఉంటేనే..

సాంకేతిక సమస్య, సవరణ, ఏమైనా తప్పిదం జరిగితే రీషెడ్యూల్‌లో భాగంగా ప్రతీరోజు వాటి కోసం మ్యానువల్ పద్ధతిలో 5 రిజిస్ట్రేషన్లకు అవకాశం కల్పించారు. అదికూడా సమస్య వస్తేనే చేస్తారు. సిబ్బందికి రెండు నెలల క్రితం శిక్షణతో పాటు అవగాహన కల్పించారు. దీంతో ప్రస్తుతం ఎలాంటి సమస్య లేకుండా రిజిస్ట్రేషన్లు అవుతున్నాయి.

త్వరలోనే తొర్రూరులో కార్యాలయం..

త్వరలోనే తొర్రూరులో సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయం ఏర్పాటు చేయనున్నారు. దీనిలో భాగంగానే మానుకోట సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయానికి అదనపు సబ్ రిజిస్ట్రార్‌గా నసీమాకు బాధ్యతలు అప్పగించారని సిబ్బంది ద్వారా తెలిసింది.

సాఫీగా జరుగుతున్నాయి

మానుకోట సబ్ రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయంలో ఈనెల 2వ తేదీ నుంచి స్లాట్ బుకింగ్ విధానం అమల్లోకి వచ్చింది. స్లాట్ బుకింగ్ చేసిన ప్రకారం సాఫీగా రిజిస్ట్రేషన్లు పూర్తి చేశారు. రిజిస్ట్రేషన్ డాక్యుమెంట్లు కూడా అందజేశారు. సిబ్బందికి పూర్తిగా అవగాహన ఉండటం వల్ల ఎలాంటి సమస్య లేదు.

- రవీంద్రబాబు, మానుకోట సబ్ రిజిస్ట్రార్

'భూ భారతి' అమలు

నేటి నుంచి రెవెన్యూ సదస్సులు

- రైతుల భూ సమస్యల పరిష్కారమే లక్ష్యం
- దరఖాస్తుల స్వీకరణ.. సాదాబైనామాలకు మోక్షం

సాక్షి, మహబూబాబాద్: భూభారతి చట్టం అమలులో భాగంగా ప్రభుత్వం రెవెన్యూ సదస్సులకు శ్రీకారం చుట్టింది. నేటి నుంచి రెవెన్యూ సదస్సులు నిర్వహించేందుకు జిల్లా యంత్రాంగం ఏర్పాట్లు చేసింది. ప్రతీ రెవెన్యూ గ్రామంలో సదస్సులు నిర్వహిస్తారు. గత ప్రభుత్వం తీసుకు వచ్చిన ధరణిలో అనేక సమస్యలు పరిష్కారంకాకపోవడంతో రైతులు ఇబ్బందులు పడ్డారు. వాటి పరిష్కారం కోసం ప్రస్తుత ప్రభుత్వం భూభారతి చట్టాన్ని తీసుకువచ్చింది. ఇప్పటికే జిల్లాలో దంతాలపల్లి మండలాన్ని పైలెట్ ప్రాజెక్టుగా ఎంపిక చేసి అక్కడ నెల కొన్న భూ సమస్యలపై మే నెలలో దరఖాస్తులు స్వీకరించారు.

నేటి నుంచి రెవెన్యూ సదస్సులు

తర్జన భర్జనలు, రైతులు, మేధావుల అభిప్రాయాల సేకరణ, అవగాహన సదస్సులు, పైలెట్ మండలంలో ప్రయోగాత్మక సదస్సులు నిర్వహించిన తర్వాత ఎట్టకేలకు భూ భారతి చట్టం అమలుకు శ్రీకారం చుట్టారు. ఇందుకోసం ఈనెల 3నుంచి 20వ తేదీ వరకు జిల్లా వ్యాప్తంగా రెవెన్యూ అధికారులు గ్రామాల్లో రెవెన్యూ సదస్సులు నిర్వహించనున్నారు. ఇందుకు అవసరమైన ప్రణాళిక సిద్ధమైంది. రెవెన్యూ గ్రామాల వారీగా రోజు వారి షెడ్యూల్‌ను రూపొందించి మండల అధికారులకు జారీచేశారు. ఆ షెడ్యూల్ ప్రకారమే ఆయా మండలాల్లోని అన్ని గ్రామాల్లో సభలు నిర్వహిస్తారు.

సదస్సుల్లో దరఖాస్తుల స్వీకరణ

అధికారులు గ్రామ పంచాయతీ వద్ద రెవెన్యూ సదస్సు నిర్వహించి రైతుల నుంచి వినతిపత్రాలు స్వీకరిస్తారు. ఇప్పటికే ధరణిలో పరిష్కారం కాని సమస్యలను ప్రభుత్వం వివిధ మార్గాల్లో గుర్తించింది. వాటి ఆధారంగా దరఖాస్తు ఫారాలను కూడా సిద్ధం చేసింది. సమస్య ఉన్న రైతులు దరఖాస్తు ఫారాలను నింపి అధికారులకు ఇవ్వాల్సి ఉంటుంది. వాటితోపాటు ఇంకా పరిష్కారానికి నోచుకోని సమస్యలపై కూడా రైతుల నుంచి దరఖాస్తులను స్వీకరిస్తారు.

సమస్యల హారతి

ధరణి రాకతో రైతులకు అనేక సమస్యలు మొదలయ్యాయి. రైతుల భూములు నిషేధిత జాబితాలోకి వెళ్లడం, భూమి కొనుగోలు చేసినా పట్టా చేసుకునే పరిస్థితి లేకపోవడం, ప్రభుత్వ భూముల్లో ఎన్నో సంవత్సరాలుగా సాగు చేసుకుంటున్నా.. ఆన్‌లైన్‌లో నమోదు చేసుకునే వీలు లేకపోవడం, పట్టా భూములు ప్రభుత్వ భూములుగా నమోదు, రికార్డులో తక్కువ భూమి రావడం, సాదాబైనామాలు పెండింగ్‌లోనే ఉండిపోయాయి.

రోజువారీ నివేదిక నమోదు

రెవెన్యూ సదస్సు నిర్వహించిన రోజే అధికారులు నివేదికలు ఇవ్వాల్సి ఉంటుంది. సదస్సు జరిగిన తర్వాత ఆ గ్రామంలో ఎన్ని దరఖాస్తులు వచ్చాయి. అందులో ప్రభుత్వ భూమికి సంబంధించినవి ఎన్ని ఉన్నాయి. పట్టాభూమికి సంబంధించినవి ఎన్ని అనేది లెక్కించి అందులో డివిజన్ల వారీగా, సమస్యల వారీగా వచ్చిన దరఖాస్తుల వివరాలతో నివేదిక రూపొందించి కలెక్టర్‌కు అందజేస్తారు. కలెక్టర్ అదే రోజు ఆ నివేదికను సీసీఎల్‌ఏకు పంపిస్తారు.

తహసీల్దార్లకు సిటిజన్ లాగిన్..

భూభారతి చట్టం అమలులో భాగంగా ప్రభుత్వం తహసీల్దార్లకు సిటిజన్ లాగిన్ అవకాశం ఇచ్చారు. గతంలో మాదిరిగా ప్రతీ చిన్న పనికి కలెక్టర్ సీసీఎల్‌ఏ వరకు వెళ్లాల్సిన పనిలేదు. గ్రామ సభలు పూర్తి అయిన తర్వాత ప్రభుత్వ, పట్టాభూములకు సంబంధించిన సమస్యలు అన్నింటిని పరిశీలిస్తారు. అందులో తహసీల్దార్ పరిధిలో పరిష్కరించగలిగేవి, పరిష్కారానికి అనుకూలంగా లేనివి వేరు చేస్తారు. అలా చేసిన దరఖాస్తుల్లో పరిష్కారానికి అనుకూలంగా ఉన్న వాటిని తహసీల్దార్ తనకు ఇచ్చిన సిటిజన్ లాగిన్‌లో ఆ సమస్యలను పరిష్కరించి అప్‌లోడ్ చేస్తారు.

జిల్లా వివరాలు
జిల్లాలో రెవెన్యూ డివిజన్లు: మహబూబాబాద్, తొర్రూరు
మండలాలు : 18
రెవెన్యూ గ్రామాలు : 288

రైతులు సద్వినియోగం చేసుకోవాలి

భూభారతి చట్టం అమలులో భాగంగా ప్రతీ రెవెన్యూ గ్రామంలో గ్రామ సభను నిర్వహిస్తున్నాం. ఈనెల 3నుంచి 20వ తేదీ వరకు గ్రామసభల షెడ్యూల్ తయారు చేశాం. అధికారుల ముందు రైతులు తమ సమస్యలను చెప్పుకోని దరఖాస్తు చేసుకోవాలి. రైతుల వద్ద ఉన్న రికార్డులు, కాగితాలను పొందు పర్చాలి. ఈ అవకాశాన్ని రైతులు సద్వినియోగం చేసుకొని అధికారులకు సహకరించాలి.

- వీరబ్రహ్మచారి, రెవెన్యూ అదనపు కలెక్టర్

పేదలందరికీ ఇందిరమ్మ ఇళ్లు

- మంత్రి పొంగులేటి శ్రీనివాస్‌రెడ్డి

వేడుకలో పాల్గొన్న మంత్రి పొంగులేటి

మరిపెడ: ప్రతీ పేదవాడికి ఇందిరమ్మ ఇల్లు ఇస్తామని రాష్ట్ర రెవెన్యూ, గృహనిర్మాణ శాఖ మంత్రి పొంగులేటి శ్రీనివాస్‌రెడ్డి అన్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావ దినోత్సవం సందర్భంగా మరిపెడ మండల పరిషత్ కార్యాలయ ఆవరణలో ఏర్పాటు చేసిన సమావేశంలో ఆయన పాల్గొని మాట్లాడారు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చిన తర్వాత రైతులకు రుణమాఫీ చేశామన్నారు. మహిళలకు ఉచిత బస్సు సౌకర్యం కల్పించామన్నారు. ప్రతీ నియోజకవర్గానికి 3,500 ఇందిరమ్మ ఇళ్లు ఇస్తామని చెప్పి, ఈ రోజు అవి మంజూరు చేయడం జరిగిందన్నారు. రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా నాలుగున్నర లక్షల ఇళ్లు ఇచ్చామన్నారు. జూన్ చివరి వరకు రైతు భరోసా సొమ్ము రైతుల ఖాతాల్లో జమ చేస్తామన్నారు. అనంతరం స్థానిక ఎమ్మెల్యే జాటోతు రాంచందర్‌నాయక్ చేతుల మీదుగా ఇందిరమ్మ ఇళ్ల పట్టాలు పంపిణీ చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో జిల్లా కలెక్టర్ అద్వైత్‌కుమార్‌సింగ్, స్థానిక నాయకులు పాల్గొన్నారు.

దరఖాస్తుల ఆహ్వానం

మహబూబాబాద్ అర్బన్: జిల్లాలో ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ ఐటీఐ కళాశాలల్లో ప్రవేశాలకు పదో తరగతి పూర్తి చేసిన విద్యార్థుల నుంచి దరఖాస్తులు ఆహ్వానిస్తున్నట్లు ప్రభుత్వ ఐటీఐ కళాశాల ప్రిన్సిపాల్ ఎస్.బాబు సోమవారం తెలిపారు. నేటి నుంచి ఈ నెల 21 వరకు ఆన్‌లైన్‌లో సంబంధిత వెబ్‌సైట్‌లో దరఖాస్తులు చేసుకోవాలన్నారు. దరఖాస్తులు చేసేటప్పుడు అన్ని ఒరిజినల్ సర్టిఫికెట్లు స్కాన్ చేసి అప్‌లోడ్ చేయాలన్నారు. మెరిట్, రిజర్వేషన్ ఆధారంగా సీట్లు కేటాయిస్తారన్నారు. నూతనంగా ఏర్పడిన అడ్వాన్స్ ట్రెనింగ్ సెంటర్‌లో దరఖాస్తులు చేసుకొవచ్చని, ఆసక్తి గల విద్యార్థులు పూర్తి వివరాలకు ప్రభుత్వ, ప్రైవేట్ కళాశాలల్లో సంప్రదించాలన్నారు.

క్షయ వ్యాధిగ్రస్తులు జాగ్రత్తలు పాటించాలి

మాట్లాడుతున్న డీఎంహెచ్‌ఓ రవిరాథోడ్

మహబూబాబాద్ రూరల్: క్షయ వ్యాధిగ్రస్తులు క్రమం తప్పకుండా మందులువాడితే వ్యాధి పూర్తిగా నయమవుతుందని డీఎంహెచ్‌ఓ రవిరాథోడ్ అన్నారు. మహబూబాబాద్ సబ్ జైలులో సోమవారం నిర్వహించిన ఇంటెన్సిఫైడ్ టీబీ ముక్త్ భారత్ అభియాన్ కార్యక్రమానికి డీఎంహెచ్‌ఓ హాజరై మాట్లాడారు. జిల్లాను క్షయ రహితంగా మార్చేందుకు ప్రజలు, స్వచ్ఛంద సంస్థలు, అధికారులు పాటుపడాలన్నారు. ఆకలి మందగించడం, బరువు తగ్గడం, సాయంత్రం జ్వరం రావడం, ఛాతిలో నొప్పి రావడం వంటి లక్షణాలు ఉన్నవారు తెమడ పరీక్ష చేయించుకోవాలని సూచించారు. క్షయవ్యాధి ఉంటే ఆరు నెలలపాటు మందులు వాడితే పూర్తిగా కోలుకుంటారన్నారు. కార్యక్రమంలో ప్రోగ్రాం అధికారి విజయకుమార్, సబ్ జైలు ఇన్‌చార్జ్ సూపరింటెండెంట్ భిక్షపతి, డాక్టర్ మౌనిక, డాక్టర్ నర్మద, డిప్యూటీ మాస్ మీడియా అధికారి కొప్పు ప్రసాద్, సబ్ యూనిట్ ఆఫీసర్ రామకృష్ణ, టీబీ ప్రోగ్రాం మేనేజర్ నీలిమ, శ్వేత, అశోక్, ల్యాబ్ టెక్నీషియన్ శ్రీధర్, ఆరోగ్య కార్యకర్తలు, ఆశకార్యకర్తలు పాల్గొన్నారు.

భూపాలపల్లి కలెక్టరేట్‌లో అమరుల కుటుంబాలను సన్మానిస్తున్న రాష్ట్ర అటవీ అభివృద్ధి కార్పొరేషన్ చైర్మన్ పొదెం వీరయ్య, ఎమ్మెల్యే గండ్ర సత్యనారాయణరావు

ఖిలావరంగల్ మైదానంలో అమరుల కుటుంబాలను సన్మానిస్తూ ఆప్యాయంగా పలకరిస్తున్న మంత్రి పొంగులేటి శ్రీనివాస్‌రెడ్డి

హనుమకొండలోని పోలీస్ పరేడ్ గ్రౌండ్‌లో అమరుల కుటుంబాలను సన్మానిస్తున్న మంత్రి కొండా సురేఖ

అంబరాన్నంటిన ఆవిర్భావం..

జనగామ కలెక్టరేట్‌లో సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల్లో భాగంగా నృత్యం చేస్తున్న చిన్నారులు

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవిర్భావ దినోత్సవ వేడుకలు సోమవారం ఉమ్మడి వరంగల్ జిల్లా వ్యాప్తంగా అంబరాన్నంటాయి. ఈ సందర్భంగా ఆయా చోట్ల ప్రజాప్రతినిధులు, అధికారులు జాతీయ జెండాలను ఆవిష్కరించారు. అనంతరం తెలంగాణ ఉద్యమ అమరుల కుటుంబ సభ్యులను ఘనంగా సన్మానించారు. ఈ సందర్భంగా విద్యార్థులు, కళాకారులతో నిర్వహించిన సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు అలరించాయి. - సాక్షి నెట్‌వర్క్

ఖిలావరంగల్ మైదానంలో నృత్యం చేస్తున్న చిన్నారులు

మహబూబాబాద్ కలెక్టరేట్‌లో విద్యార్థినుల సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు

జయశంకర్ భూపాలపల్లి కలెక్టరేట్‌లో సాంస్కృతిక కార్యక్రమాల్లో భాగంగా నృత్యం చేస్తున్న చిన్నారులు

హనుమకొండలోని పోలీస్ పరేడ్ గ్రౌండ్‌లో విద్యార్థినుల సాంస్కృతిక కార్యక్రమాలు

జేఈఈ అడ్వాన్స్‌డ్ ఫలితాల్లో 'ఎస్ఆర్' ప్రభంజనం

రవిచంద్రారెడ్డి నాగసిద్ధార్థ అనుశ్రీ సాయి భరణిశంకర్ సాక్షి

విద్యారణ్యపురి: దేశంలో అత్యంత ప్రతిష్టాత్మక జేఈఈ అడ్వాన్స్‌డ్ -2025 ఫలితాల్లో ఎస్ఆర్ విద్యాసంస్థల విద్యార్థులు ప్రభంజనం సృష్టించారని ఆ విద్యాసంస్థల చైర్మన్ ఎ. వరదారెడ్డి, డైరెక్టర్లు మధుకర్‌రెడ్డి, సంతోష్ రెడ్డి సోమవారం తెలిపారు. ఈ ఫలితాల్లో ఎస్ఆర్ విద్యాసంస్థల విద్యార్థులు జాతీయ స్థాయిలో అన్ని కేటగిరీల్లో కలిపి ఎం. రవిచంద్రారెడ్డి 8వ ర్యాంకు, వి. నాగసిద్ధార్థ 13వ ర్యాంకు, పి. సాక్షి 40వ ర్యాంకు, ఎ. అనుశ్రీ 47వ ర్యాంకు సాధించి ఎస్ఆర్ కీర్తి ప్రతిష్టను జాతీయ స్థాయిలో నిలబెట్టారని వారు తెలిపారు. బి. సాయి 68వ ర్యాంకు, బి. భరణి శంకర్ 90వ ర్యాంకు, జి. రాజేశ్ 106వ ర్యాంకు, బి. వినోద్ 115వ ర్యాంకు, ఎం. వెంకటకౌసిక్ 123వ ర్యాంకు, ఎస్. పవన్ 204వ ర్యాంకు, ఎ. సంతోశ్ 265వ ర్యాంకు, బి. వాగ్దేవి 269వ ర్యాంకు సాధించారని వారు పేర్కొన్నారు. ఇంకా పలువురు ఎన్నో ర్యాంకులు సాధించారని వారు వివరించారు. భవిష్యత్‌లో మరింత అత్యుత్తమ ర్యాంకులు సాధించేలా విద్యార్థులను తీర్చిదిద్దుతామని వారు పేర్కొన్నారు. 50 సంవత్సరాలుగా పటిష్ట ప్రణాళికతో హైస్కూల్, జూనియర్ కాలేజీ ఎంసెట్ , ఐఐటీల్లో విద్యనందిస్తూ ప్రతీ ఏడాది రాష్ట్ర, జాతీయ స్థాయి పోటీ పరీక్షల్లో తమ తమ విద్యార్థులు అత్యుత్తమ ర్యాంకులు సాధిస్తున్నారని వారు తెలిపారు.

మాజీ ఎమ్మెల్యేపై కేసు నమోదు

- మరో 17 మంది బీఆర్ఎస్ నాయకులపైనా..

డోర్నకల్: అనుమతి లేకుండా ర్యాలీ నిర్వహించి పోలీసుల విధులకు ఆటంకం కలిగించిన మాజీ ఎమ్మెల్యే డీఎస్ రెడ్యానాయక్‌పై కేసు నమోదు చేసినట్లు మహబూబాబాద్ జిల్లా డోర్నకల్ సీఐ బి.రాజేష్ తెలిపారు. సోమవారం సీఐ విలేకరులతో మాట్లాడుతూ తెలంగాణ రాష్ట్ర అవతరణ దినోత్సవాన్ని పురస్కరించుకుని పట్టణంలో బీఆర్ఎస్ పార్టీ నాయకులు అనుమతి లేకుండా ర్యాలీ నిర్వహించి పోలీసుల విధులకు ఆటంకం కలించారని, ర్యాలీలో పాల్గొన్న రెడ్యానాయక్‌తో పాటు మరో 17 మంది బీఆర్ఎస్ నాయకులపై కేసు నమోదు చేసినట్లు పేర్కొన్నారు.

ఐదుగురు ఏఆర్‌లకు అంతర్గత బదిలీలు

- అదనపు బాధ్యతలు కూడా..
- మరో ఏఆర్‌కు సైతం అదనపు బాధ్యతలు

కేయూ క్యాంపస్: కేయూలోని వివిధ విభాగాల్లో పనిచేస్తున్న ఐదుగురు అసిస్టెంట్ రిజిస్ట్రార్ల (ఏఆర్)ను అంతర్గంగా బదిలీలు చేశారు. అలాగే, వారికి అదనపు బాధ్యతలు కూడా అప్పగించారు. మరో ఏఆర్‌కు మరో రెండుచోట్ల అదనపు బాధ్యతలు అప్పగించారు. ఈ మేరకు రిజిస్ట్రార్ వి. రామచంద్రం సోమవారం ఉత్తర్వులు జారీచేశారు.

- యూనివర్సిటీ కాలేజీలో ఏఆర్‌గా బాధ్యతలు నిర్వర్తిస్తున్న పి. శ్రీధర్‌ను పరిపాలనాభవనంలోని టీచింగ్,నాన్‌టీచింగ్ విభాగాలకు బదిలీ చేశారు. అదనంగా లీగల్ సెల్ బాధ్యతలు అప్పగించారు.
- టీచింగ్, నాన్‌టీచింగ్ విభాగంలో ఏఆర్‌గా బాధ్యతలు నిర్వర్తిస్తున్న సీహెచ్ ప్రణయ్‌కుమార్‌ను సీడీసీ విభాగానికి బదిలీ చేశారు. యూనివర్సిటీ ఫార్మసీకాలేజీ, కేయూ గెస్ట్‌హౌజ్ అదనపు బాధ్యత అప్పగించారు.
- కేయూ పరీక్షల విభాగంలో ఏఆర్‌గా పనిచేస్తున్న ఆర్. శ్రీలతాదేవిని పరిపాలన భవనంలోని అకౌంట్స్ విభాగానికి బదిలీచేశారు.సెల్ఫ్ ఫైనాన్స్ కోర్సుల డైరెక్టర్ కార్యాలయం అదనపు బాధ్యతలు అప్పగించారు.
- కేయూ అకౌంట్స్ విభాగంలో ఏఆర్‌గా పనిచేస్తున్న కె.శ్రీలతను హనుమకొండలోని యూనివర్సిటీ ఆర్ట్స్ అండ్ సైన్స్‌కాలేజీకి బదిలీ చేశారు. సుబేదారి యూనివర్సిటీ పీజీ కాలేజీ, యూనివర్సిటీ మహిళా పీజీ కాలేజీ అదనపు బాధ్యతలు అప్పగించారు.
- కేయూ ఇంజనీరింగ్‌కాలేజీ(కోఎడ్యుకేషన్) ఏఆర్‌గా పనిచేస్తున్న బి. నేతాజీని పరీక్షల విభాగానికి బదిలీ చేశారు. అలాగే, అదే ఇంజనీరింగ్‌కాలేజీ, ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ కాలేజీ అదనపు బాధ్యతలు అప్పగించారు.
- కేయూ అకడమిక్ బ్రాంచ్‌లో ఏఆర్‌గా పనిచేస్తున్న కోలశంకర్‌ను క్యాంపస్‌లోని యూనివర్సిటీ కాలేజీ, అలాగే ఎడ్యుకేషన్ కాలేజీ అదనపు బాధ్యతలు అప్పగించారు.

పద్మశ్రీ సమ్మయ్యకు గవర్నర్ సన్మానం

రాజ్‌భవన్‌లో సమ్మయ్యకు జ్ఞాపిక అందజేస్తున్న గవర్నర్

దేవరుప్పుల: తెలంగాణ రాష్ట్ర అవతరణ దినోత్సవ వేడుకల్లో భాగంగా సోమవారం రాజ్‌భవన్‌లో నిర్వహించిన సాంస్కృతిక సమ్మేళనం కార్యక్రమంలో జనగామ జిల్లా దేవరుప్పుల మండలానికి చెందిన పద్మశ్రీ అవార్డు గ్రహీత గడ్డం సమ్మయ్యను రాష్ట్ర గవర్నర్ జిష్ణుదేవ్ వర్మ, ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ దానం కిశోర్ సన్మానించారు. ఈ సందర్భంగా సమ్మయ్య మాట్లాడుతూ చిందు యక్షగాన కళల వైభవం కోసం పాటుపడినందుకు సన్మానం లభించిందన్నారు. కార్యక్రమంలో భాషా సాంస్కృతిక శాఖ సంచాలకులు డాక్టర్ మామిడి హరికృష్ణ, గంటా చక్రపాణి, డైరెక్టర్ తరుణ్, ఐఐసీటీ డైరెక్టర్ భాస్కర్ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

టెంట్‌సిటీ చోరీ కేసు సీసీఎస్‌కు అప్పగింత

కాళేశ్వరం: గత నెల 15 నుంచి 26వ తేదీ వరకు కాళేశ్వరంలో ఘనంగా నిర్వహించిన సరస్వతీనది పుష్కరాల్లో ప్రభుత్వం టెంట్‌సిటీ నిర్మాణాలు చేపట్టగా..పుష్కరాలు ముగిసిన అనంతరం దొంగలు పలు విలువైన వస్తువులు ఎత్తుకెళ్లిన విషయం తెలిసిందే. కాగా, ఈ కేసును స్థానిక పోలీసులు సీసీఎస్‌కు అప్పగించారు. 8 ఏసీ కంప్రెషర్లు, కూలర్లు, బెడ్‌లు తదితర వస్తువులను దొంగలు అపహరించుకెళ్లారు. దీనిపై సంబంధిత నిర్వాహకులు పోలీసుస్టేషన్‌లో ఫిర్యాదు చేయడంతో సీసీఎస్ పోలీసులు కేసు దర్యాప్తు చేస్తున్నారు. ఇప్పటికే అనుమానితులను విచారిస్తున్నట్లు తెలిసింది.

వైద్యసేవలు సమర్థవంతంగా అందించాలి

- రాష్ట్ర మంత్రి పొంగులేటి శ్రీనివాస్‌రెడ్డి
- వైద్యసేవలు, ఎంజీఎం, సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆస్పత్రి నిర్వహణపై సమీక్ష

సమీక్షలో మంత్రి పొంగులేటి, కలెక్టర్ సత్యశారద, ఎమ్మెల్యేలు, ఎమ్మెల్సీలు

ఖిలా వరంగల్: పేదలకు వైద్య సేవలు మరింత సమర్థవంతంగా అందించాలని రాష్ట్ర పౌర సంబంధాల శాఖ మంత్రి పొంగులేటి శ్రీనివాస్‌రెడ్డి ఆదేశించారు. ప్రధానమంత్రి స్వాస్థ్య యోజన సురక్ష యోజన (పీఎంఎస్ఎస్‌వై) సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆస్పత్రిలో హీటింగ్, వెంటిలేషన్, ఎయిర్ కండీషన్ (హెచ్‌వ్యాక్) సిస్టమ్‌నకు మరమ్మతులు చేసి వెంటనే రోగులకు అందుబాటులోకి తీసుకురావాలని సూచించారు. తెలంగాణ అవతరణ దినోత్సవం సందర్భంగా సోమవారం ఖిలా వరంగల్ ఖుష్మహాల్ ప్రాంగణంలో జరిగిన వేడుకల అనంతరం ఎమ్మెల్సీలు బస్వరాజు సారయ్య, శ్రీపాల్ రెడ్డి, ఎమ్మెల్యేలు కేఆర్ నాగరాజు, రేవూరి ప్రకాశ్‌రెడ్డి, కలెక్టర్ సత్యశారదతో కలిసి మంత్రి పొంగులేటి శ్రీనివాస్ రెడ్డి.. ఎంజీఎం, కాకతీయ మెడికల్ కళాశాలలోని పీఎంఎస్ఎస్‌వై సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆస్పత్రుల నిర్వహణ, వైద్య సేవలు తదితర అంశాలపై సమీక్షించి మాట్లాడారు. ప్రభుత్వ ఆస్పత్రులపై ప్రజల్లో నమ్మకం పెరిగేలా మెరుగైన సేవలందించాలని మంత్రి ఆదేశించారు.

చెస్‌లో దేవాన్ష్‌కు అంతర్జాతీయ రేటింగ్

వరంగల్ స్పోర్ట్స్: హనుమకొండ జిల్లా హసన్‌పర్తి మండలం వంగపహాడ్‌కు చెందిన బైరి దేవాన్ష్‌రెడ్డి చదరంగంలో అంతర్జాతీయ రేటింగ్ సాధించినట్లు జిల్లా చదరంగ సమాఖ్య ప్రతినిధి పి. కన్నా తెలిపారు. హనుమకొండ రాంనగర్‌లోని చిల్డ్రన్స్ మాంటిస్సోరి స్కూల్‌లో ఒకటో తరగతి చదువుతున్న దేవాన్ష్‌రెడ్డి ఈ ఏడాది ఏప్రిల్ 26 నుంచి 30వ తేదీ వరకు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోని అనకాపల్లిలో జరిగిన అంతర్జాతీయ క్లాసికల్ విభాగంలో 1508 రేటింగ్ సాధించడం హర్షణీయమన్నారు. దేవాన్ష్‌రెడ్డి ఆరుగురు అంతర్జాతీయ రేటెడ్ క్రీడాకారులతో తలపడి విజయం సాధించారన్నారు. ఈ రేటింగ్ సాధించడంపై తల్లిదండ్రులు రఘువీరారెడ్డి, దివ్య సంతోషం వ్యక్తం చేశారు.

అమ్మమ్మ ఇంటికి వచ్చి అనంతలోకాలకు..

- చెరువులో ఈతకు వెళ్లి చిన్నారి మృతి
- చిన్న ముప్పారంలో ఘటన

బాహు భరత్ తేజ్ (ఫైల్)

నెల్లికుదురు: అమ్మమ్మ ఇంటికి వచ్చిన ఓ చిన్నారి అనంతలోకాలకు చేరాడు. స్నేహితులతో కలిసి సరదాగా చెరువులో ఈతకు వెళ్లి నీట మునిగి మృతి చెందాడు. ఈ ఘటన మహబూబాబాద్ జిల్లా ఇనుగుర్తి మండలం చిన్న ముప్పారంలో చోటు చేసుకుంది. స్థానికుల కథనం ప్రకారం.. గ్రామానికి చెందిన ఇస్సంపల్లి సాయికుమార్, సంధ్య దంపతుల మహబూబాబాద్‌లో ఉంటున్నారు. వీరికి ఇద్దరు కుమారులు. మూడు రోజులు క్రితం అమ్మమ్మతో కలిసి చిన్నముప్పారం వచ్చిన సాయికుమార్, సంధ్య దంపతుల కుమారుడు బాహు భరత్‌తేజ్ (9) సోమవారం స్నేహితులతో కలిసి ఈత కోసం చెరువు వద్దకు వెళ్లాడు. అయితే బాహు భరత్‌తేజ్ ఈత రాకుండానే చెరువులో దూకాడు. దీంతో స్నేహితులు భయపడి వెళ్లిపోగా బాహు భరత్ తేజ్ నీటిలో మునిగాడు. ఈ విషయం తెలియక బాహు భరత్‌తేజ్ తాత వెంకటయ్య చేపలకోసం అదే చెరువు వద్దకు వెళ్లాడు. ఈ క్రమంలో తన మనవడి దుస్తులు చూసి చట్టుపక్కల వారిని పిలిచి చూడగా బాహు భరత్ తేజ్ అప్పటికే మృతి చెందాడు. దీంతో వెంకటయ్య.. తన మనువడి మృతదేహం మీద పడి గుండెలవిసేలా రోదించాడు.

గేదెను తప్పించబోయి..మృత్యుఒడికి

- బైక్ అదుపు తప్పి యువకుడి దుర్మరణం
- ఈదులపూసపల్లి శివారులో ఘటన

హరీశ్(ఫైల్)

మహబూబాబాద్ రూరల్ : ద్విచక్రవాహనంపై వెళ్తున్న ఓ యువకుడు గేదెను తప్పించబోయిన మృత్యుఒడికి చేరాడు. ద్విచక్రవాహనం అదుపు తప్పి కిందపడడంతో దుర్మరణం చెందాడు. ఈ ఘటన మహబూబాబాద్ రూరల్ పోలీస్ స్టేషన్ పరిధిలో చోటుచేసుకుంది. ఎస్సై వి.దీపిక సోమవారం వివరాలు వెల్లడించారు. గూడూరు మండలం బొల్లెపల్లికి చెందిన చిల్పూరి హరీశ్ (23) మానుకోటలోని ఆరోగ్య ఆస్పత్రిలో ల్యాబ్ టెక్నీషియన్‌గా పనిచేస్తున్నాడు. రోజువారీ పనిలో భాగంగా ఆదివారం తన ద్విచక్ర వాహనంపై మహబూబాబాద్ మున్సిపాలిటీ పరిధిలోని ఈదులపూసపల్లి మీదుగా వస్తున్నాడు. ఈ క్రమంలో గ్రామ శివారులో గేదె అడ్డు రావడంతో తప్పించబోయి ద్విచక్రవాహనం అదుపు తప్పి కింద పడింది. ఈ ప్రమాదంలో తీవ్రగాయాలుకాగా వెంటనే వరంగల్‌లోని ఓ ప్రైవేట్ ఆస్పత్రికి తరలించగా చికిత్స పొందుతూ అదేరోజు రాత్రి మృతిచెందాడు. ఈఘటనపై మృతుడి తండ్రి సాంబయ్య ఫిర్యాదు మేరకు కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు ఎస్సై తెలిపారు.

ఇన్నోవేషన్ హబ్ ఇన్‌చార్జ్ కోఆర్డినేటర్‌గా కిరణ్‌కుమార్

కేయూ క్యాంపస్: కాకతీయ యూనివర్సిటీ కే హబ్‌లోని ఎంటర్‌ప్రెన్యూర్‌షిప్ ఎంప్లాయిబులిటీ అండ్ ఇన్నోవేషన్ హబ్ ఇన్‌చార్జ్ కోఆర్డినేటర్‌గా క్యాంపస్‌లోని వర్సిటీ మహిళా ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ కాంట్రాక్టు అసిస్టెంట్ ప్రొఫెసర్ బి.కిరణ్‌ఉమార్ నియమితులయ్యారు. ఈ మేరకు రిజిస్ట్రార్ రామచంద్రం ఉత్తర్వులు జారీచేశారు.

సోమేశ్వరస్వామివారికి నాగాభరణం బహూకరణ

నాగాభరణం చూపుతున్న ఆలయ ఈఓ,అర్చకులు

పాలకుర్తి టౌన్: స్వయం భూ శ్రీసోమేశ్వర లక్ష్మీనర్సింహస్వామి వారికి ఓ అజ్ఞాత భక్తుడు మిశ్రమ బంగారు నాగాభరణం సమర్పించినట్లు ఆలయ ఈఓ సల్వాది మోహన్ బాబు తెలిపారు. సోమవారం పాలకుర్తి మండల కేంద్రంలోని శ్రీసోమేశ్వర స్వామి ఆలయాన్ని దర్శించుకున్న అజ్ఞాత భక్తుడు.. రూ.24లక్షల విలువైన 449 గ్రాముల మిశ్రమ బంగారు నాగాభరణం బహూకరించారు. స్వామివారి ప్రాణ మట్టంపై నాగాభరణం అలంకరించి ప్రత్యేక పూజలు నిర్వహించారు. అనంతరం ఆలయ మహా మండపంలో ఆలయ ఈఓ సల్వాది మోహన్‌బాబుకు అందజేశారు. బంగారు నాగాభరణం సమర్పించిన అజ్ఞాత భక్తుడిని ఈఓ, అర్చకులు శేషవస్త్రాలతో సత్కరించారు.

దూసుకొచ్చిన మృత్యువు

- అతివేగంతో రోడ్డు పక్కకు వెళ్లిన కారు..
- ఇద్దరు మృతి, మరో ఇద్దరికి తీవ్రగాయాలు
- కాటారం మండలం గంగారం వద్ద ఘటన

ప్రమాదానికి కారణమైన కారు

బాలయ్య (ఫైల్)

కాటారం : కారు డ్రైవర్ అతివేగం, అజాగ్రత్త ఇద్దరు వృద్ధుల నిండు ప్రాణాలు బలితీసుకుంది. కాలక్షేపం కోసం ఇంటి ఎదుట కూర్చొని కబుర్లు చెప్పుకుంటున్న వారిపైకి కారు దూసుకెళ్లడంతో ఇద్దరు మృతిచెందగా, మరో ఇద్దరు తీవ్ర గాయాలపాలైన ఘటన సోమవారం జయశంకర్‌భూపాలపల్లి జిల్లా కాటారం మండలం గంగారంలో చోటు చేసుకుంది. స్థానికులు, బాధిత కుటుంబీకుల కథనం ప్రకారం.. గ్రామానికి చెందిన మారుపాక మధునమ్మ (90), నీలారపు బాలయ్య (65), మల్లయ్య ఆయన మనుమడు ఆరేళ్ల బాలుడు డానియల్‌తో కలిసి రోడ్డు పక్కన తమ ఇళ్ల ఎదుట చెట్టు నీడకు కూర్చొని కాలక్షేపం చేస్తున్నారు. ఈ క్రమంలో హైదరాబాద్‌లోని మలక్‌పేటకు చెందిన మొగిళి (కారు డ్రైవర్), మరో ముగ్గురు దైవదర్శనం నిమిత్తం కాళేశ్వరం వెళ్లి అన్నారం బ్యారేజ్‌ను సందర్శించి దామెరకుంట మీదుగా తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు. డ్రైవర్ అజాగ్రత్త, అతివేగం కారణంగా గంగారం ఎస్సీ కాలనీ వద్ద కారు అదుపుతప్పి రోడ్డుకు అవతలి వైపుగా ఉన్న చెట్టును ఢీకొట్టి పక్కనే ఉన్న వృద్ధుల పైకి దూసుకెళ్లింది. మధునమ్మ కాలు, తలకు తీవ్ర గాయాలై అక్కడికక్కడే మృతి చెందగా తీవ్రంగా గాయపడిన బాలయ్యను ఆస్పత్రికి తరలిస్తుండగా మార్గమధ్యలో మృతి చెందాడు. మరో వృద్ధుడు మల్లయ్య, డానియల్‌కు సైతం తీవ్ర గాయాలవగా భూపాలపల్లి ప్రభుత్వ ఆస్పత్రికి అక్కడి నుంచి వరంగల్ ఎంజీఎం తరలించారు. కాగా, ప్రమాదం జరిగిన వెంటనే కారు డ్రైవర్ పారిపోయాడు. కారులో నలుగురు వ్యక్తులు ఉండగా మద్యం తాగి ఉన్నట్లు తెలిసింది. మద్యం మత్తులో అతివేగంతో వెళ్లడంతో ఇద్దరి ప్రాణాలు పోయినట్లు స్థానికులు ఆరోపిస్తున్నారు. నలుగురిలో ఓ వ్యక్తిని స్థానికులు పట్టుకోగా పోలీసులు అదుపులోకి తీసుకున్నారు. ఘటనా స్థలిని కాటారం సీఐ నాగార్జునరావు, ఎస్సై మ్యాక అభినవ్ పరిశీలించి వివరాలు సేకరించారు. అనంతరం మృతుల కుటుంబ సభ్యుల ఫిర్యాదు మేరకు కారు డ్రైవర్ మొగిళిపై కేసు నమోదు చేసి దర్యాప్తు చేస్తున్నట్లు ఎస్సై తెలిపారు.

ఘటనాస్థలిని సందర్శించిన ఎంపీ..

గంగారంలో కారు ప్రమాదం విషయం తెలుసుకున్న పెద్దపల్లి ఎంపీ గడ్డం వంశీ ఘటనా స్థలిని పరిశీలించారు. ఎస్పీ కిరణ్‌ఖరేతో ఫోన్‌లో మాట్లాడి బాధిత కుటుంబాలకు న్యాయం జరిగేలా చూడాలని, ప్రమాదానికి కారణమైన వారిపై కఠిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరారు. బాధిత కుటుంబాలకు అండగా నిలుస్తామని, అధైర్యపడొద్దని హామీ ఇచ్చారు.

4, 5 తేదీల్లో క్రికెట్ ఉమ్మడి జిల్లా జట్టు ఎంపికలు

వరంగల్ స్పోర్ట్స్ : హనుమకొండ, వరంగల్, జనగామ, భూపాలపల్లి, ములుగు, మహబూబాబాద్ జిల్లాల అండర్-19 జట్ల ఎంపిక పోటీలు ఈ నెల 4, 5వ తేదీల్లో నిర్వహిస్తున్నట్లు వరంగల్ క్రికెట్ అసోసియేషన్ కార్యదర్శి చాగంటి శ్రీనివాస్ సోమవారం తెలిపారు. కరుణాపురంలోని వంగపల్లి క్రికెట్ క్రీడా మైదానంలో నిర్వహించే ఎంపికల్లో ప్రతిభ కనబరిచిన క్రీడాకారులతో కూడిన ఆరు జట్లు, ఉమ్మడి జిల్లా వేదికగా జూన్ రెండో వారం నుంచి నిర్వహించే వన్‌డే లీగ్ టోర్నమెంట్‌లో పాల్గొంటాయని తెలిపారు. ఇందులో రాణించిన క్రీడాకారులు ఉమ్మడి వరంగల్ అండర్-19 జిల్లా జట్టుకు ప్రాతినిధ్య వహిస్తారని తెలిపారు. పోటీల్లో పాల్గొనేందుకు సెప్టెంబర్ 01, 2006 నుంచి జన్మించిన వారు అర్హులన్నారు. ఆసక్తి గల క్రీడాకారులు మీసేవ ద్వారా జారీ చేసిన జనన ధ్రువీకరణ పత్రం, ఆధార్ కార్డు, సొంత క్రికెట్ కిట్‌తో హాజరుకావాలని తెలిపారు.

7న జిల్లా స్థాయి బాక్సింగ్ ఎంపికలు

వరంగల్ స్పోర్ట్స్: ఉమ్మడి వరంగల్ జిల్లా స్థాయి అండర్-17 బాలబాలికల బాక్సింగ్ ఎంపిక పోటీలు ఈ నెల 7వ తేదీన నిర్వహిస్తున్నట్లు బాక్సింగ్ అసోసియేషన్ జిల్లా నిర్వహణ కార్యదర్శి పి. రాజేందర్ సోమవారం ఒక ప్రకటనలో తెలిపారు. ఎంపికల్లో పాల్గొనే క్రీడాకారులు జనవరి 01, 2009 నుంచి డిసెంబర్ 31, 2010 మధ్య జన్మించి ఉండాలన్నారు. ఆసక్తి, అర్హత గల క్రీడాకారులు 7వ తేదీ ఉదయం హనుమకొండలోని డీఎస్ఏ బాక్సింగ్ హాల్‌కు ఆధార్ కార్డు, స్కూల్ బోనోఫైడ్, మున్సిపల్ బర్త్ సర్టిఫికెట్ జిరాక్స్ కాపీలతో పాటు రూ.300 ఫీజుతో హాజరుకావాలన్నారు. ఉదయం 9గంటలకు వెయింగ్ అనంతరం ఎంపిక పోటీలు ఉంటాయన్నారు. ఇందులో ప్రతిభ కనబరిచిన క్రీడాకారులు ఈనెల 10, 11వ తేదీల్లో జరగనున్న రాష్ట్ర స్థాయి బాక్సింగ్ పోటీల్లో పాల్గొంటారని తెలిపారు.

సాక్షి ఫ్యామిలీ
వరంగల్
మంగళవారం ॥ 3-6-2025

రాజైనా రైతైనా.. కొడుకైనా కూతురైనా
కలెక్టరైనా బంట్రోతైనా.. ఊరైనా పట్నమైనా
మనిషికి ప్రాప్తమయ్యే మొదటి వాహనం సైకిల్.
దోగాడే వయసులో ట్రై సైకిల్ తొక్కి
బైస్కిల్‌కు ఎదగడమే చేయాల్సింది.
ఇక అక్కడి నుంచి ఎక్కడికి చేరినా
జీవితాన్ని బేలెన్స్ చేసుకుంటూ
ముందుకు సాగమని చెబుతుంది సైకిల్.
ప్రతి ఒక్కరి బాల్యంలో సైకిల్ విడదీయరానిది.
ఆ మాటకొస్తే సైకిల్‌లోని ప్రతి పార్ట్
జీవన సందేశాన్ని వినిపిస్తుంది.
అసలు సైకిల్‌ని ఇష్టపడని వారెవరు?

నేడు వరల్డ్ సైకిల్ డే

మొదటి వాహనముకు వందనం!

సైకిల్!

ట్రింగ్ ట్రింగ్‌మని బెల్లు కొడుతూ జ్ఞాపకాలు కమ్ముకుంటున్నాయా?

చిన్నప్పుడు ఎవరిదో ఇంటి ముందు సైకిల్ స్టాండ్ వేసి ఉంటే కింద కూచుని పెడల్ తిప్పుతూ వెనుక చక్రం గిర్రున తిరుగుతుంటే చూసిన జ్ఞాపకం. ముందు చక్రంలో వెనుక చక్రంలో స్పోక్స్ మధ్యన ఉండే ఇంద్రధనువు రంగుల కుచ్చు గుబ్బలను ఆసక్తిగా చూసిన జ్ఞాపకం. వెనుక సీటుకు డైనమో ఉంటుంది. అది ఆన్ చేస్తే బ్యాక్ టైర్‌కు అంటుకుంటుంది. టైరు తిరిగే కొద్దీ డైనమో నుంచి కరెంటు జనరేట్ అయ్యి ముందున్న బల్బు వెలుగుతుంది. ఆ రోజుల్లో రాత్రుళ్లలో లైటు వెలిగే సైకిల్ తొక్కేవాడు గొప్ప.

అవును. సైకిల్ తొక్కడం గొప్పే. ఎంతమంది దగ్గర ఉండేదని. ఒకవేళ ఉన్నా అందులో అంతరం. ర్యాలీ, హంబర్ సైకిళ్ల ఉన్నవారు శ్రీమంతులు, హీరో సైకిల్ ఉన్నవారు మధ్య తరగతి వారు, అట్లాస్ అంటే ఇక పేదవాళ్లు కొని తెగ తొక్కడమే. ఆ తర్వాత బి.ఎస్.ఏ సైకిళ్లు వచ్చాయి. వాళ్లు తెచ్చిన లేడీస్ సైకిళ్లు ఆడపిల్లలను వాటిపై కూచోబెట్టి నేరుగా స్కూళ్లకు కాలేజీలకు పంపాయి. చిన్న పట్టణాల్లో సాయంత్రాలు సైకిల్ తొక్కుతూ వెళ్లే ఆడపిల్లలకు ఉండే క్రేజ్ సామాన్యం కాదు.

మగాడికి 'మగాడు' అనిపించుకునే సవాళ్లు సమాజం పెడుతూ ఉంటుంది. ఆ సవాళ్లలో ఒకటి సైకిల్ తొక్కడం నేర్చుకోవడం. ఏడు, ఎనిమిది తరగతులకు రావడంతోటే ఊళ్లలో పల్లెల్లో పిల్లలు సైకిల్ నేర్చుకుని ఉండాల్సింది. 'ఏంటి.. మీవాడికి ఇంకా సైకిల్ తొక్కడం రాదా' అనంటే అవమాన పడిపోయే తండ్రులు ఉండేవారు. కొడుకు తిట్లతో రెచ్చగొట్టి 'సైకిల్ తొక్కుతావా లేదా' లేదా అని ఎక్కించి వెనుక పరిగెత్తుతూ నేర్పించేవారు. ఆ రోజుల్లో పిల్లలు తొక్కే సైకిళ్లు ఎక్కడివని? అన్నీ పెద్దలు తొక్కేవే. అందుకే పిల్లలు మొదట ఆఫ్ పెడల్ తొక్కి, ఆ తర్వాత ఫ్రంట్ బార్ మీద కూచుని తొక్కి, కాళ్లందే ఎత్తు పెరిగాక సీటు మీద కూచుని తొక్కేవారు.

సైకిల్ తొక్కడం అంత వీజీ కాదు. ఆ రోజుల్లో ప్రతి సైకిలూ తన యజమానిని సొంత ఊరి చెరువు నీళ్లు గటగటా తాగించేది. ఒక సైకిలుకు బ్రేకులు పడవు. ఒక సైకిల్‌కు పెడళ్లు ఊడిపోతాయి. ఒక సైకిల్‌కు చైను లూజు. మరో సైకిలుకు స్టాండ్ పడదు. స్టాండ్ వేసి జరగ్గానే ధబేలున పడుతుంది. ఒక సైకిలుకైతే సీటు అట్టగట్టుకుని పోయి కూచుంటే ముళ్ల మీద కూచున్నట్టు ఉంటుంది. ఒక సైకిలు సైడుకు లాగుతూ ఉంటుంది. ఒక సైకిలుకు హ్యాండిలు వంకర. ఇక పంక్చర్లు వేసి వేసి లోపల టైరు బ్యారుమన్నా ఓనరు కనికరించక దాన్ని తొక్కుతూనే ఉంటాడు. డబ్బులే లేని ఆ కాలంలో సైకిలే సిరి.

సైకిల్ వల్ల ఫ్రెండ్‌షిప్స్ ఏర్పడతాయి. ఫ్రంట్ రాడ్ మీద కూచుని సినిమాకొచ్చే వాడొకడు. బ్యాక్ క్యారేజీ మీద కూచుని సంతకు పోదాం అనేవాడొకడు. ఎదురుగాలిలో తొక్కుతుంటే వెనుక కూచున్నవాడు కూడా తోడు తొక్కుతాడు. అంటే రెండు పెడళ్ల మీద నాలుగు కాళ్లు. సైకిల్ డౌన్‌లో తొక్కేటప్పుడు గడ్డిపోచకంటే తేలిగ్గా ఉంటుంది. ఎదురుగాలిలో తొక్కుతుంటే రాకాసి దెయ్యమంత బరువు పెరుగుతుంది.

అన్నింటి కంటే హింస ఏమిటంటే చైనుకు ఉన్న మడ్‌గార్డు గనుక పెడల్‌కు రాసుకుంటూ ఉంటే మనం వీధి వెంట వెళుతున్నామని ప్రతి ఒక్కరూ గుర్తిస్తారు.. ఆ గర్‌గర్‌మనే సౌండ్‌కి.

సైకిల్‌కు సింగారాలు చేసేవారు ఉండేవారు. హ్యాండిల్‌కు చెరొక మిర్రర్‌ని బిగించే సోగ్గాళ్లు ఉండేవారు. హ్యాండిల్ మీద ఫ్రంట్ క్యారేజ్ బిగిస్తే వాటి మీద బుక్స్ పెట్టుకోవచ్చు. సీటుకు స్పాంజ్ కవర్ చాలా షోకు. స్టీలు బిందెల మీద పేర్లు రాసినట్టు సైకిల్ హ్యాండిల్ మీద ఓనర్ పేరు రాయించడం సేఫ్. సైకిల్ దొంగతనం అయితే పోలీసులు ఆ పేరును బట్టి వాపసు చేసేవారు.

ఆ రోజుల్లో అద్దె సైకిళ్ల జమానా నడిచింది. ఐదారు సైకిళ్లు అద్దెకు ఇస్తూ బతికే వారుండేవారు. సైకిళ్లన్నీ అద్దెకెళ్లిపోతే కావాల్సిన వాళ్లు వెయిట్ చేస్తూ కూచునేవారు. కొందరైతే రేప్పొద్దున నాకు సైకిల్ కావాలి అని ముందే అద్దెకు మాట్లాడుకునేవారు. సైకిల్ లేకుండా పని ఎవరికి జరిగేదని? సామాన్లు తెచ్చుకోవాలన్నా, పక్కూరికి పనికి వెళ్లాలన్నా, నీళ్లు తెచ్చుకోవాలన్నా, ఎవరికైనా బాగా లేకపోతే డాక్టర్‌ని పిలుచుకు రావాలన్నా, చావు కబురు చెప్పాలన్నా సైకిలే గతి.

సైకిల్ వేదాంతి. బతుకు బండిని బేలెన్స్ తప్పకుండా చూసుకోమని, అత్యాశలకూ అతి కోరికలకూ బ్రేకులు వేస్తూ నువ్వెంత తొక్కగలవో అంతలోనే బతకమని, మంచి అనుబంధాలనే ఆయిల్‌ను తరచూ రిమ్ములకు రాస్తూ ఉండమని, మంచి చెడ్డల్లో పాల్గొంటూ సైకిల్ బెల్లులా ఉనికి చూపమని, వెనుక క్యారేజీ మీద కూచోబెట్టుకునే పాటి సహాయమైనా ఇతరులకు చేస్తూ ఉండాలని, జీవితపు పరుగుకు అప్పుడప్పుడు స్టాండ్ వేసి నిలబెట్టమని లేదంటే కనీసం సైడ్ స్టాండ్ వేయమని చెబుతుంటుంది. లేదంటే హటాత్తుగా సైకిల్ మొరాయించి ఓవరాయిలింగ్‌కు వస్తుందని హెచ్చరిస్తుంది.

సైకిల్‌లా సింపుల్‌గా బతకడం ఇవాళ చాలా కష్టమైపోతుంది. కాసింత గాలి కొడితే ఇక సైకిల్ ఏమీ అడగదు. కాని నేడు మనం ఉపయోగిస్తున్న, వాడుతున్న, అందుకోవాలనుకుంటున్న ప్రతిదీ మన నుంచి చాలా అడుగుతున్నాయి.

ఇంటి వాకిటలో నిలబెట్టిన సైకిల్ ఎంత నిమ్మళంగా ఉంటుంది!

'వరల్డ్ సైకిల్ డే' రోజున జీవితపు వేగాన్ని తగ్గించుకుని ఆస్వాదనకు పెడల్ వేద్దాం.

– కె.

ఉమెన్ సేఫ్టీ

ఆపదలో అండగా...

కరణ్

బహిరంగ ప్రదేశాల్లో మహిళల భద్రతను దృష్టిలో పెట్టుకొని మైసూర్‌కు చెందిన ఎలక్ట్రానిక్స్ అండ్ కమ్యూనికేషన్ ఇంజనీరింగ్ ఫైనల్ ఇయర్ స్టూడెంట్ కరణ్ సరికొత్త పరికరాన్ని తయారు చేశాడు.

ఐజీడబ్ల్యూఎస్(ఇన్నోవేటివ్ ఇంటెలిజెంట్ జీయోఫెన్స్–ఎనేబుల్డ్ వేరుబుల్స్ సిస్టమ్స్) అనే పరికరం మహిళలు ఆపదలో ఉంటే వారి ఎమర్జెన్సీ కాంటాక్ట్‌ను ఎలార్ట్ చేస్తుంది.

'డివైజ్‌లోని ముఖ్యమైన ఫీచర్‌లలో ఒకటి...జియోఫెన్స్–బేస్డ్ డిటెక్టర్. ఒక మహిళని ఎవరైనా మూడు నిమిషాల కంటే ఎక్కువ సేపు ఫాలో అవుతున్నప్పుడు ఈ డివైజ్ సందేహాస్పద వ్యక్తి మొబైల్ ఫోన్‌ను గాని, బ్లూటూత్ డివైజ్ అడ్రస్ గుర్తించడానికి ఉపయోగపడుతుంది' అంటున్నాడు కరణ్.

ఈ డివైజ్‌లో జియోఫెన్స్–బేస్డ్ సేఫ్టీ టైమర్ కూడా ఉంటుంది. యూజర్ ఒక డెస్టినేషన్ చేరుకోవడానికి టైమ్ సెట్ చేసుకోవచ్చు. ఒక అమ్మాయి షాపింగ్‌కు వెళ్తూ 30 నిమిషాలలో ఇంటికి వస్తానని చెబితే సిస్టమ్ ఆమె జియోలొకేషన్‌ని మానిటర్ చేస్తుంది. సెట్ చేసిన టైమ్ లోపు ఇంటి జియోఫెన్స్‌లోకి రాకపోతే డివైజ్ ఆటోమేటిక్‌గా ఆమె లోకేషన్‌ని ఎమర్జెనీ కాంటాక్ట్‌కి పంపిస్తుంది. డివైజ్‌లో 'రిటర్న్ హోమ్ సేఫ్టీ రిమైండర్' కూడా ఉంటుంది. డివైజ్‌లో మరో సేఫ్టీ ఫీచర్...డేంజర్–జోన్ నోటిఫైయర్. ఇది హై–రిస్క్ జీపీఎస్ లొకేషన్స్ ప్రీలోడెడ్ జాబితాను ఉపయోగిస్తుంది. యూజర్ ఈ ప్రాంతాలలోకి వెళ్లినప్పుడు వేరబుల్ బజర్ యాక్టివేట్ అవుతుంది. ఎమర్జెన్సీ కాంటాక్ట్‌కి తెలియజేస్తుంది.

బులియన్ (బంగారం 10 గ్రా.: వెండి కిలో) జూన్ 2న ముగింపు రూ.లలో

హైదరాబాద్	
బంగారం (24 క్యారెట్లు)	97,110
బంగారం (22 క్యారెట్లు)	90,069
వెండి	99,500
విజయవాడ	
బంగారం (24 క్యారెట్లు)	98,670
బంగారం (22 క్యారెట్లు)	89,500
వెండి	1,00,100
విశాఖపట్నం	
బంగారం (24 క్యారెట్లు)	97,910
బంగారం (22 క్యారెట్లు)	89,751
వెండి	1,01,090
రాజమండ్రి	
బంగారం (24 క్యారెట్లు)	98,670
బంగారం (22 క్యారెట్లు)	92,180
వెండి	1,00,100
ప్రొద్దుటూరు	
బంగారం (24 క్యారెట్లు)	96,250
బంగారం (22 క్యారెట్లు)	88,550
వెండి	98,600
చెన్నై	
బంగారం (24 క్యారెట్లు)	97,630
బంగారం (22 క్యారెట్లు)	89,500
వెండి	1,11,000

గమనిక: గిట్టుబాటు, నిల్వ, పోటీ వంటి పలు అంశాల ప్రాతిపదికన షాపుల మధ్య పసిడి ధరల్లో కొంత వ్యత్యాసం ఉండవచ్చు.

సమ్‌థింగ్ స్పెషల్

దుప్పటి లెహంగా

'ఫ్యాషన్ అనేది ఫ్యాబ్రిక్ స్టోర్ నుంచి కాదు మన ఊహాల నుంచి మొదలవుతుంది' అంటారు. సిమ్రాన్ క్రియేటివిటీని చూస్తే 'నిజమే సుమీ' అనిపిస్తుంది. దిల్లీకి చెందిన కంటెంట్ క్రియేటర్ సిమ్రాన్ ఆనంద్ ఇరవై కిలోల బెడ్ షీట్‌ను ఆకట్టుకునే లెహంగాగా మార్చి ఔరా అనిపిస్తోంది.

'ఔట్‌ఫిట్ ఫ్రమ్ స్క్రాచ్' కాప్షన్‌తో ఒక వీడియోను ఇన్‌స్టాగ్రామ్‌లో పోస్ట్ చేసింది సిమ్రాన్.

'ఎందుకు ఇలా?' అనే ప్రశ్నకు ఆమె ఇచ్చిన జవాబు... 'బెడ్ షీట్‌లలో నాకు ఫ్యాషన్ కనిపించింది'

'లెహంగాగా మార్చడం ద్వారా దుప్పట్లకు సెకండ్ లైఫ్ కూడా ఇవ్వవచ్చు' అంటుంది సిమ్రాన్.

ఇక నెటిజనుల స్పందన విషయానికి వస్తే... 'దుప్పటితో లేహంగా ఏమిటీ!' అనే వెక్కిరింపుల కంటే... 'క్రియేటివ్ ఐడియా' అనే ప్రశంసలే ఎక్కువగా కనిపించాయి.

సాగుబడి
రోహిణి కార్తె: జూన్ 8 వరకు
మృగశిర కార్తె: 8 నుంచి

'విత్తన బిళ్ల'లతో వరి నాట్లు!

వరి విత్తనాలతో నారుమడి పోసి, తర్వాత పొలంలో నాటేయటం మనకు తెలుసు. అయితే, కేరళకు చెందిన **అజి థామస్** అనే రైతు వినూత్నంగా ట్రేలలో విత్తన బిళ్లల్లో నారు పెంచి, ఆ తర్వాత బిళ్లలతో కూడిన నారునే పొలంలో నాటుతున్నారు. ఎకరానికి 2.5-5 కిలోల వరి విత్తనాలు చాలు. 20 రోజులు ముందే పంట కోతకు వస్తోంది. కూలీల ఖర్చు 75% తగ్గింది. హెక్టారుకు 5.5-6 టన్నుల ధాన్యం దిగుబడి వస్తోందని ఆవిష్కర్త చెబుతున్నారు.

కేరళలోని వయనాడ్ జిల్లా అంబలవాయల్‌కు చెందిన అజి థామస్ కూరగాయలు, అరటి, రబ్బరుతో పాటు వరిని పండిస్తారు. రైతులు తగిన ఆదాయం లేక వరి సాగు మానుకుంటున్నారు. ఈ పూర్వరంగంలో బయో స్లర్రీతో వరి విత్తనాల 'పెల్లెటైజేషన్' పద్ధతిని ఆయన అభివృద్ధి చేశారు. విత్తనం చుట్టూ మట్టిని లేపనం చేస్తే వాటిని విత్తన గుళికలు అనొచ్చు. ఇది అలా కాదు. నాలుగు పలకలుగా ఉండే పేడ తదితర పోషకాలతో కూడిన బిళ్లలో వరి విత్తనం పెంచి, నాట్లేస్తారు. కాబట్టి 'విత్తన బిళ్లలు' అని చెప్పుకుందాం.

కేరళ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ శాస్త్రవేత్తలు దీనిపై అధ్యయనం చేసి బయో స్లర్రీలోని సూక్ష్మజీవులు పొలం మట్టిలోని పోషకాలను విచ్ఛిన్నం చేసి వరి మొక్కలకు అందించటంతో రెట్టింపు దిగుబడి వస్తున్నదని వారు తెలిపారు.

ఈ పద్ధతిలో హెక్టారుకు 5.5-6 టన్నుల ధాన్యం దిగుబడి వస్తోందని, వయనాడ్ ప్రాంతంలో సాధారణ పద్ధతిలో వచ్చే ధాన్యం దిగుబడితో పోల్చితే రెట్టింపని థామస్ తెలిపారు. కూలీల ఖర్చు 25 శాతానికి తగ్గింది. ప్రతి కుదురుకు 50-60 పిలకలు వస్తున్నాయి. కంకి పొడవు పెరిగింది. ఎకరానికి వరి విత్తనాల అవసరం 30-50 కిలోల నుంచి 2.5-5 కిలోలకు తగ్గింది. పంట 15-20 రోజులు ముందే కోతకు వస్తోందని అజి థామస్ తెలిపారు.

విత్తన బిళ్లల తయారీ ఖర్చు ఎంత?

హెక్టారుకు సరిపడా వరి విత్తన బిళ్లల తయారీకి 12-14 కిలోల బయో–స్లర్రీ అవసరం. దీనికి హెక్టారుకు రూ. 20 వేల వరకు ఖర్చవుతుందని అంచనా. ఇది సాధారణ రసాయనిక సాగు పద్ధతిలో ఎరువులు, ఇతర ఉత్పాదకాల సగటు ఖర్చు కంటే రెట్టింపు. అయినప్పటికీ, కూలీల అవసరం/ఖర్చు, విత్తనాల ఖర్చు తగ్గి ధాన్యం దిగుబడి రెట్టింపు కావటంతో ఈ పద్ధతిలో వరి సాగు లాభదాయకంగా మారిందని థామస్ వివరించారు.

- ఆవు పేడ, పంచగవ్య, జీవామృతంతో కూడిన బయో స్లర్రీతో వరి విత్తన బిళ్లల తయారీ
- విత్తన బిళ్లల్లో పెరిగిన వరి నారుతో పొలంలో నాట్లు
- మొక్కకు 50-60 పిలకలు.. హెక్టారుకు 6 టన్నుల ధాన్యం దిగుబడి
- 75% తగ్గిన మానవ శ్రమ
- కేరళ రైతు శాస్త్రవేత్త అజి థామస్ అద్భుత ఆవిష్కరణ

ప్రభుత్వ ప్రోత్సాహం

కేరళ ప్రభుత్వానికి చెందిన వ్యవసాయ సాంకేతిక నిర్వహణ సంస్థ (ఆత్మ) ఈ పద్ధతిని ప్రోత్సహిస్తోంది. దీంతో, ఈ పద్ధతి కేరళలో రైతుల ఆదరణ పొందుతోంది. ఇతర రాష్ట్రాల్లో కూడా రైతులు ఈ పద్ధతిని అనుసరిస్తున్నారని అజి థామస్ చెబుతున్నారు.

'విత్తన బిళ్ల' అంటే? తయారీ ఎలా?

వరి విత్తనాలను ట్రేలలోని చిన్న చిన్న చతురస్రాకారపు గదుల్లో బయో స్లర్రీని నింపి, అందులో వరి విత్తనం పెట్టి, మొలకెత్తిస్తారు. ఆ తర్వాత పొలంలో నాట్లు వేసే పద్ధతి ఇది. ఆవుపేడ, పులియబెట్టిన ఆకుల ద్రావణం, పంచగవ్య, ద్రవ జీవామృతంతో పాటు సూడోమోనాస్, అజోస్పిరిల్లమ్ వంటి జీవన ఎరువులు కలిపి బయో–స్లర్రీ మిశ్రమాన్ని తయారు చేస్తారు. బల్ల మీద ఉంచిన స్టెయిన్‌లెస్ స్టీల్ ట్రేలో లేదా సాధారణ బోలు రబ్బరు మ్యాట్‌లో 1-1.5 అంగుళాల లోతు/పొడవు/వెడల్పుతో నలుచదరంగా ఉండే గుంతల్లో బయో స్లర్రీని పోసి, అందులో వరి విత్తనాలను గుచ్చుతారు. ఒక రోజులో ఆ స్లర్రీ గట్టిపడి విత్తన బిళ్లలు తయారవుతాయి. ఆ తర్వాత ట్రే నుంచి విత్తనంతో కూడిన ఆ బిళ్లలను బయటకు తీసి 12 గంటలు ఎండబెడతారు. ఆ తర్వాత వాటిపై నీరు చిలకరిస్తారు. 3 రోజుల్లో వరి మొలకలు బయటకు వచ్చి, తగినంత ఎత్తు పెరిగిన తర్వాత, ఆ బిళ్లతో కూడిన వరి నారును దమ్ము చేసిన పొలాల్లో మనుషులతో వరుసలుగా నాటుతారు. వరుసల మధ్య 25 సెం.మీ. (పది అంగుళాలు) దూరం పెడుతున్నారు. ఎకరానికి ఇట్లాంటి వరి నారు బిళ్లలు 64 వేలు అవసరమవుతాయి. ఇదే ప్యాడీ సీడ్ పెల్లెటైజేషన్ పద్ధతి.

జటిలమైన చెదలుకు ప్రకృతిసిద్ధమైన పరిష్కారాన్ని కనుగొన్న రాజస్థాన్ వృద్ధ మహిళా రైతు

యూకలిప్టస్ కర్ర ముక్కలను పొలంలో ఉంచటం ద్వారా.. చెద పురుగులు పంటలను పాడు చెయ్యకుండా కాపాడుతున్నారు

చెదలుకు యూకలిప్టస్‌తో చెక్!

చెద పురుగులు.. ఇళ్లలోనే కాదు, పంట పొలాల్లో కూడా సమస్యలు సృష్టిస్తుంటాయి. పంటలను ఆశిస్తూ 10 నుంచి 50% వరకు దిగుబడి నష్టం కలిగిస్తుంటాయి. రైతులు సాధారణంగా రసాయనాలు చల్లి పంట పొలాల్లో చెదలును నియంత్రించే ప్రయత్నం చేస్తుంటారు. అయితే, రసాయనాలతో పని లేకుండా సులభంగా, స్వల్ప ఖర్చుతో చెదలు సమస్యకు పరిష్కారాన్ని వెదకటంలో ఓ వృద్ధ మహిళా రైతు అసాధారణమైన విజయం సాధించారు. యూకలిప్టస్ కొమ్మలు/కట్టె ముక్కలను పొలంలోని పంటల సాళ్ల మధ్య ఉంచితే, చెద పురుగులు పక్కనే ఉన్న పంటల జోలికి వెళ్లకుండా యూకలిప్టస్ కొమ్మలనే ఆశిస్తున్నాయని ఆమె కనుగొన్నారు.

తళుక్కుమన్న ఉపాయం

పనులు చేస్తూనే అసాధారణంగా ఉన్న విషయాలను గమనిస్తూ ఉండటం భగవతి దేవికి అలవాటు. వంట కలపను ఇంటికి తెచ్చి పొయ్యిలో పెడుతున్న ఒక సందర్భంలో ఆమె దృష్టిని యూకలిప్టస్ కర్రలు ఆకర్షించాయి. యూకలిప్టస్ కర్ర ముక్కల పైకి మిగతా కర్రల కంటే చాలా ఎక్కువ చెదపురుగులు చేరుతున్నట్లు ఆమె గుర్తించారు. ఈ గ్రహింపు కలిగిన మరుక్షణమే ఆమె మదిలో ఒక కొత్త ఉపాయం తళుక్కున మెరిసింది. ఆలోచన వచ్చిందే తడవుగా అప్పుడు సాగులో ఉన్న సజ్జ పంటలో అమలు చేసింది. 2 నుంచి 3 అడుగుల పొడవు, 2 నుంచి 3 అంగుళాల లావు ఉన్న యూకలిప్టస్ కర్ర ముక్కలను తీసుకొని, సజ్జ పొలం అంతటా సాళ్ల మధ్యలో పెట్టింది. ఆమె అనుకున్నట్లుగానే, ఆ కర్ర ముక్కల చుట్టూ వేలకొలది చెద పురుగులు చేరి, కర్రలను కొరికి తినటం ప్రారంభించాయి. ఆశ్చర్యమేమిటంటే.. చెద పురుగులు ఇక సజ్జ మొక్కల జోలికి పోలేదు. యూకలిప్టస్ కర్ర ముక్క నుంచి 4 అంగుళాల దూరంలో ఉన్న సజ్జ మొక్కలను కూడా అవి ఆశించలేదు. అంతే. భగవతి దేవి మోహం ఆనందంతో వెలిగిపోయింది.

సజ్జ నుంచి గోధుమ వరకు..

గోధుమ చేనులో 12× 12 మీటర్ల దూరంలో ఎకరానికి 32 చొప్పున స్ప్రింక్లరు ఉంటాయి. ప్రతి స్ప్రింక్లర్‌కు దగ్గర్లో ఒక యూకలిప్టస్ కట్టె ముక్క/కొమ్మను ఆమె పెట్టారు. ఒక్క గోధుమ మొక్కను కూడా చెదలు ఆశించలేదు. ఒక్కో కట్టె ముక్కను వేలకొద్దీ చెద పురుగులు చుట్టుముట్టాయి. అంటే పంట వైపు నుంచి ఈ యూకలిప్టస్ కట్టెలు చెదపురుగుల దృష్టిని వంద శాతం మళ్లించాయన్న మాట. ఎకరానికి ఖర్చు కేవలం రూ. 320లు. ఈ కట్టెలను ప్రతి పంట కాలానికీ కొత్తవి వేయాల్సిన అవసరం లేదు. మూడు పంటల వరకు అవే సరిపోతున్నాయని ఆమె తెలిపారు.

వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయ గుర్తింపు

భగవతి దేవి ఈ విషయాన్ని ఫతేపూర్ షెఖావతిలోని కేవీకే శాస్త్రవేత్తల చెప్పారు. వరుసగా నాలుగేళ్ల పాటు అనేక పంటల్లో ప్రయోగం చేసి సత్ఫలితాలు వచ్చాయని తెలిపారు. బికనెర్‌లోని రాజస్థాన్ వ్యవసాయ యూనివర్సిటీ శాస్త్రవేత్తలు బార్లీ పంటలోనూ అద్భుత ఫలితాలు రావటంతో, రైతులందరికీ ఇది అనుసరించమని చెబుతున్నారు.

చిరుధాన్యాలను సాళ్లుగా విత్తుకుంటేే మేలు

ఐఐఎంఆర్‌లో 11 రకాల చిరుధాన్యాల విత్తనాలు సిద్ధం

హైదరాబాద్ రాజేంద్రనగర్‌లోని కేంద్ర ప్రభుత్వ సంస్థ భారతీయ చిరుధాన్యాల పరిశోధనా సంస్థ (ఐఐఎంఆర్)లో ఈ ఖరీఫ్ సీజన్‌లో రైతులు విత్తుకోవటానికి అనువైన 11 రకాల చిరుధాన్యాల విత్తనాలను విక్రయిస్తున్నారు. జొన్నలు, పచ్చజొన్నలు ఎకరానికి 3 కిలోలు విత్తుకోవాలి. ఇతర చిరుధాన్యాలన్నీ ఎకరానికి 2 కిలోలు సరిపోతాయని, ఎకరానికి సరిపోయే విత్తనంతో బ్యాగ్‌లను సిద్ధం చేశామని ఐఐఎంఆర్ విత్తన విభాగం సాంకేతిక అధికారి రఘునాథ్ కులకర్ణి 'సాక్షి సాగుబడి'తో చెప్పారు.

వరుసలుగా విత్తుకుంటే మేలు: చిరుధాన్య పంటలను వెదజల్లటం కాకుండా వరుసలుగా విత్తుకోవటం మేలు. కూలీలతో కలుపు తీయిస్తే రైతుకు మిగిలేదేమీ ఉండదు. వరుసలుగా విత్తుకుంటే యంత్రాలతో అంతరసేద్యం చేస్తూ కలుపును నిర్మూలించుకోవచ్చు. సాధారణంగా వరుసల మధ్య 22.5 సెం.మీ. దూరం పెడతారు. రైతులు తమకు అందుబాటులో ఉన్న వీడర్ యంత్రాల వెడల్పును బట్టి సాళ మధ్య దూరాన్ని నిర్ణయించుకోవచ్చు. అవసరాన్ని బట్టి 30 సెం.మీ. / 40 సెం.మీ. / 45 సెం.మీ. వరకు కూడా సాళ్ల మధ్య దూరం పెట్టుకోవచ్చని రఘునాథ్ వివరించారు.

- జొన్న (దేశీ రకం/ హైబ్రిడ్), పచ్చజొన్న, పచ్చిగడ్డి కోసం పెంచే జొన్న ఎకరానికి 3 కిలోలు విత్తుకోవాలి.
- సజ్జ, రాగు (కెఎంఆర్ 301), కొర్ర (సూర్యనంది), సామ (సిఎల్ఎంవి1), ఊద (డిహెచ్‌బిఎం93-3), వరిగ (టిఎన్ఏయు 202), అరిక (సికెఎంవి2), అండుకొర్ర (హెచ్‌బిఆర్2)లను ఎకరానికి 2 కిలోలు విత్తుకోవాలి. ఈ విత్తనాలు ఐఐఎంఆర్‌లో అందుబాటులో ఉన్నాయి. రైతులు స్వయంగా వచ్చి కొనుక్కెళ్లాలి. ఇతర వివరాలకు.. 040-24599305.

చిరుధాన్యాల విత్తనాలు దొరికే ప్రాంతీయ వ్యవసాయ పరిశోధనా స్థానాలు: నంద్యాల (99896 25208), పెరుమాళ్లపల్లి (87906 38715), పాలెం (97050 69580)లలోని కూడా కొన్ని రకాల చిరుధాన్య పంటల విత్తనాలు అందుబాటులో ఉంటాయి.